

DE WERKING VAN DE INTERGEMEENTELIJKE ONROERENDERFGOEDDIENST IN ZUID-WEST-VLAANDEREN

Bram Lattré

Intercommunale Leiedal

INHOUD

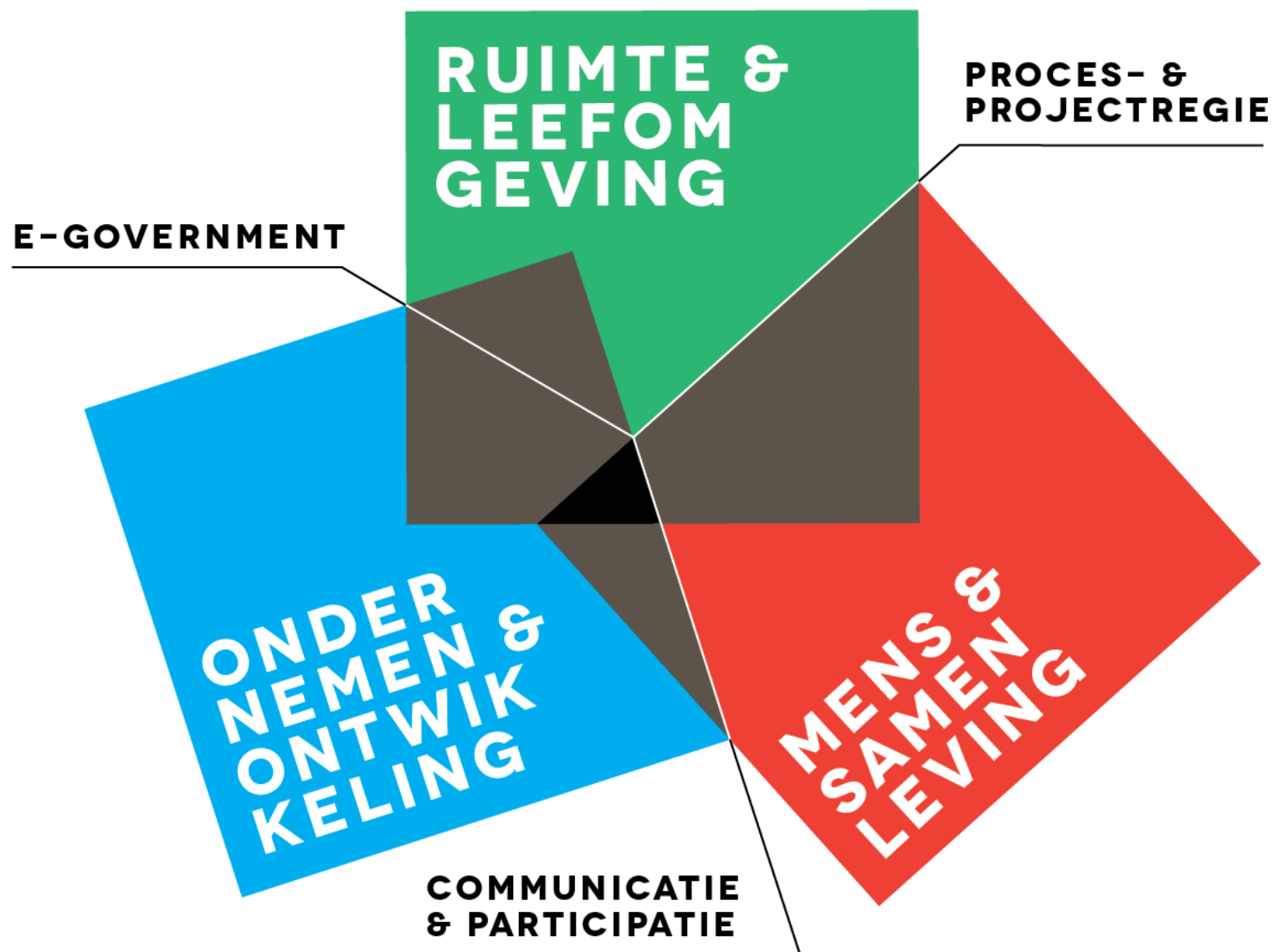
1. Voorstelling Leiedal
2. Het traject: van inspiratiesessies tot erkenning als IOED
3. Missie en Visie
4. Geplande acties

LEIE
DAL

RUIMTE & LEEFOMGEVING

The logo consists of the words "LEIE" and "DAL" stacked vertically in a bold, white, sans-serif font. This text is enclosed within a white square border that is slightly offset from the edges of the image.

LEIE
DAL

MENS & SAMENLEVING

ONDERNEMEN & ONTWIKKELING

VAN INSPIRATIE TOT ERKENNING EN SUBSIDIËRING- HET BELEIDSTRAJECT

2013

Inspiratiesessie

2014

3 Werksessies

- *Bouwkundig erfgoed*
- *Landschap*
- *Archeologie*

Beleidsplan

2015

Erkenningsaanvraag

Subsidie-aanvraag

2016

Start werking

VAN INSPIRATIE TOT ERKENNING EN SUBSIDIËRING- HET BELEIDSTRAJECT

Inspiratiesessie en middagdebat	2013
3 inhoudelijke werksessies met lokale besturen <ul style="list-style-type: none"> • Archeologie • Bouwkundig erfgoed • Landschap 	2014
Beslissing tot opmaak van beleidsplan en erkenningsaanvraag (rvb Leiedal)	23/09/2014
Indienen erkenningsaanvraag	15/01/2015
Erkenning door minister	15/04/2015
Opmaak jaaractieplan, meerjarenbegroting	Mei-juni 2015
Indienen aanvraag tot subsidiëring	01/07/2015
Start gesubsidieerde werking	01/01/2016

STERKE INTERGEMEENTELIJKE ERFGOEDDYNAMIEK

- **Aanwezige voedingsbodem:** regionale samenwerking rond cultureel erfgoed binnen zuidwest, regionale samenwerking rond ruimtelijke dossiers binnen Leiedal
- **Gelijkaardige noden** in de regio: archeologische opgravingen, inventaris onroerend erfgoed, herbestemming van kerken, archiefbeleid
- **Diverse actoren:** zuidwest, Vlasmuseum, Rijksarchief, Lokale archieven, Lokale adviesraden, Heemkundige kringen
- **Financiële impulsen beschikbaar:** Erfgoeddecreet, Provinciale subsidiëring archiefwerking, Fondsen voor erfgoeddepots, Middelen voor een IOED binnen het onroerenderfgoeddecreet

INSPIRATIESESIE: IS EEN INTERGEMEENTELIJKE AANPAK ROND ERFGOED RELEVANT?

Ja

- De gemeenten staan voor (nieuwe) uitdagingen.
- De uitdagingen zijn grotendeels gelijklopend.
- Intergemeentelijk samenwerken gebeurt nu reeds.

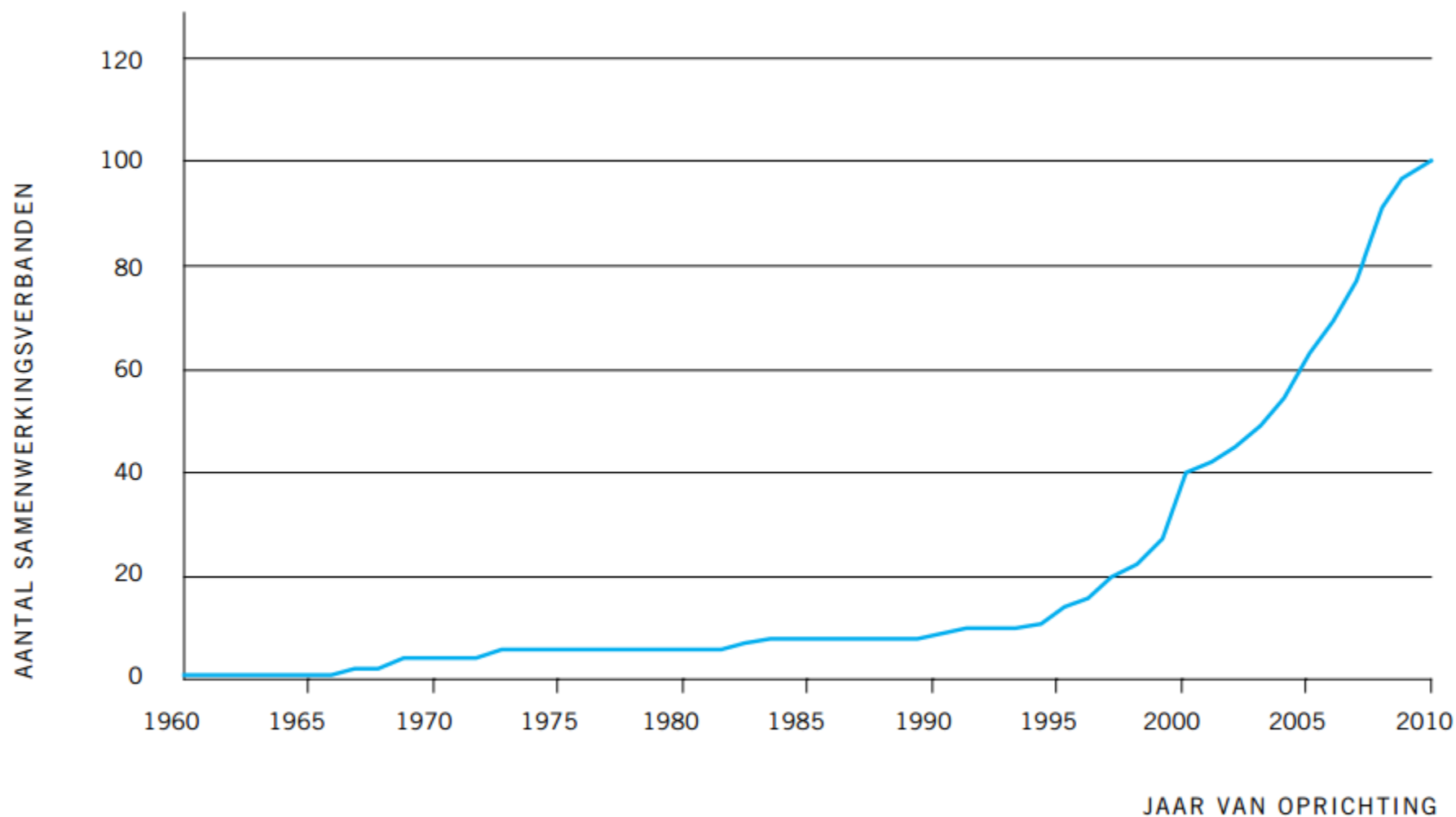

VOOR WELKE DOMEINEN IS EEN INTERGEMEENTELIJKE AANPAK RELEVANT?

- Beheer van eigen monumenten.
- Waardering van de inventarissen.
- Advisering en vergunning van werken aan panden op de inventaris.
- Begeleiding van gemeentes als bouwheren met erfgoedpanden.
- Publiekswerking en draagvlak creëren bij de burger.
- Participatie van lokale erfgoedverenigingen verhogen.

BREDE REGIONALE ONDERSTEUNING VAN DE LOKALE ERFGOEDWERKING

Figuur 1: *Evolutie van de samenwerkingsverbanden in Zuid-West-Vlaanderen.*

ERKENNINGSVOORWAARDEN

- Op basis van een **omgevingsanalyse** aantonen dat het werkingsgebied over een gemeenschappelijk erfgoedpakket beschikt.
- Een integraal en geïntegreerd **onroenderfgoedbeleidsplan** indienen, met een gezamenlijke visie en een gezamenlijk plan van aanpak.
- De vrijwilligerswerking in de gemeenten ondersteunen.
- Een **lokaal draagvlak** creëren.
- Over voldoende **expertise** beschikken.
- Een **consultatienetwerk** uitbouwen.

MEERWAARDE EN KANSEN VOOR DE LOKALE BESTUREN

- **Slagkracht** in het uitvoeren van de lokale beleidstaken onroerend erfgoed
- Tijds- en efficiëntiewinst bij vergunningsdossiers voor panden op inventaris. **Optimalisatie van de dienstverlening** naar de burger.
- **Proactieve aanpak** van archeologische zones en opgravingen
- Expertise en kennis rond **beheer en renovatie van monumenten**
- **Positief en wervend verhaal** voor bevolking rond archeologie, bouwkundig erfgoed en landschap

ERKENNING SUBSIDIE AANVRAAG SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

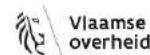
INTERGEM. ONROEREND ERFGOEDDIENST

AANVRAAG TOT ERKENNING
JANUARI 2015

INTERGEM. ONROEREND ERFGOEDDIENST

AANVRAAG TOT SUBSIDIERING
JUNI 2015

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST TUSSEN DE VLAAMSE OVERHEID EN DE ERKENDE INTERGEMEENTELIJKE ONROEREND ERFGOEDDIENST INTERCOMMUNALE LEIEDAL
VOOR DE PERIODE 2016-2017

TUSSEN

Het **Vlaams Gewest**, bij delegatie vertegenwoordigd door mevrouw Sjaquie Verbiest, administrateur-generaal van het Intern Verzetstandig Agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Onroerend Erfgoed, hierna Vlaamse Overheid genoemd, die bevoegd is in uitvoering van het Onroerend erfgoeddecreet van 12 juli 2013 en Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014,

en

Intercommunale Leiedal, President Kinnichpark 10 - 8700 Kortrijk, met ondernemingsnummer BE0205320081, Vertegenwoordigd door Philip Vanhaverbeke, voorzitter

hierna de IOED genoemd, die handelt in uitvoering van de beslissing van de raad van bestuur van

1110312015

Gelet op het decreet van 8 juli 2015 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof (het Rekeningsdecreet), titel 5, hoofdstuk 1;

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 6 november 2013 betreffende de algemene regels inzake subsidiering;

Gelet op het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014;

Gelet op het ministerieel besluit van 01/04/2015 waarbij Intercommunale Leiedal erkend werd als intergemeentelijke onroerend erfgoeddienst;

Hoofdstuk 1. Taakstelling van de IOED

Artikel 1. §1. De intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst heeft tot doel het (jaarlijks) erfgoedbeleid te realiseren en verder te promoten. De realisatie van een (interlokaal) erfgoedbeleid, complementair aan het Vlaamse erfgoedbeleid, staat daarbij centraal.

§2. De intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst moet aantonen dat haar werking een meerwaarde bereikt voor de totstandkoming van een goed werkend (interlokaal) onroerend erfgoedbeleid. De intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst moet tevens bemiddelen en faciliterend optreden ten aanzien van de betrokken overheden en particulieren.

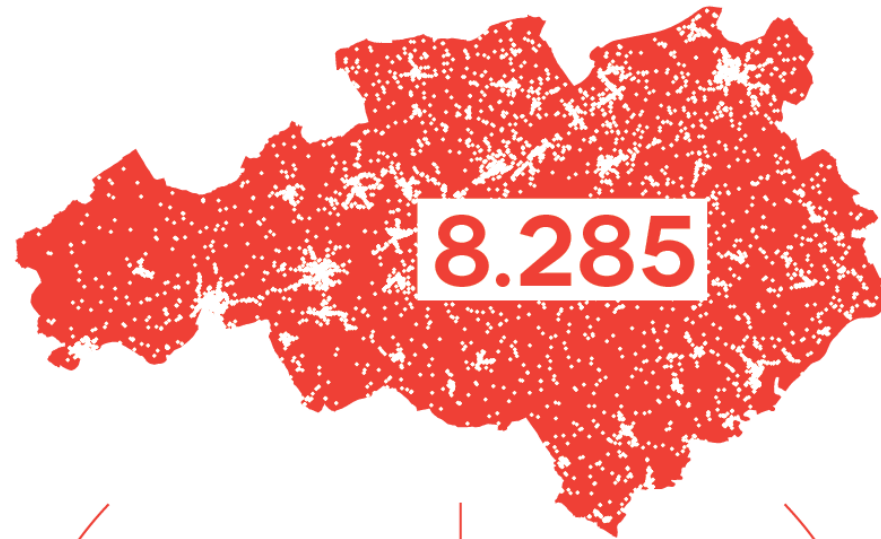
Pagina 1 van 6

BELEIDSPLAN

INHOUDSOPGAVE

1.	VOORWOORD	4
2.	AFGELEGD BELEIDSTRAJECT	5
3.	GEZAMENLIJKE OMGEVINGSANALYSE	6
3.1.	Intergemeentelijk samenwerken binnen de intercommunale Leiedal	6
3.2.	Zuid-West-Vlaanderen	14
3.3.	Consultatienetwerk	29
3.4.	Wetgevende context en sectorale plannen	35
3.5.	SWOT-analyse	37
3.6.	Ondersteuning van het vrijwilligerswerk en het lokaal draagvlak	43
4.	BELEIDSPLAN	44
4.1.	Missie en visie	44
4.2.	Strategische en operationele doelstellingen	44
4.3.	vertaling in projectwerk, beleidsinstrumenten, communicatie en participatietrajecten	48
4.4.	Planning IOED	49
5.	ORGANISATIESTRUCTUUR OP VANDAAG	50
5.1.	organisatie intercommunale Leiedal	50
5.2.	expertise team ruimte en leefomgeving	51
	BIJLAGE: STATUTEN LEIEDAL	61

ONROEREND ERFGOED

MONUMENTEN

463

STAD/DORPSGEZICHT

33

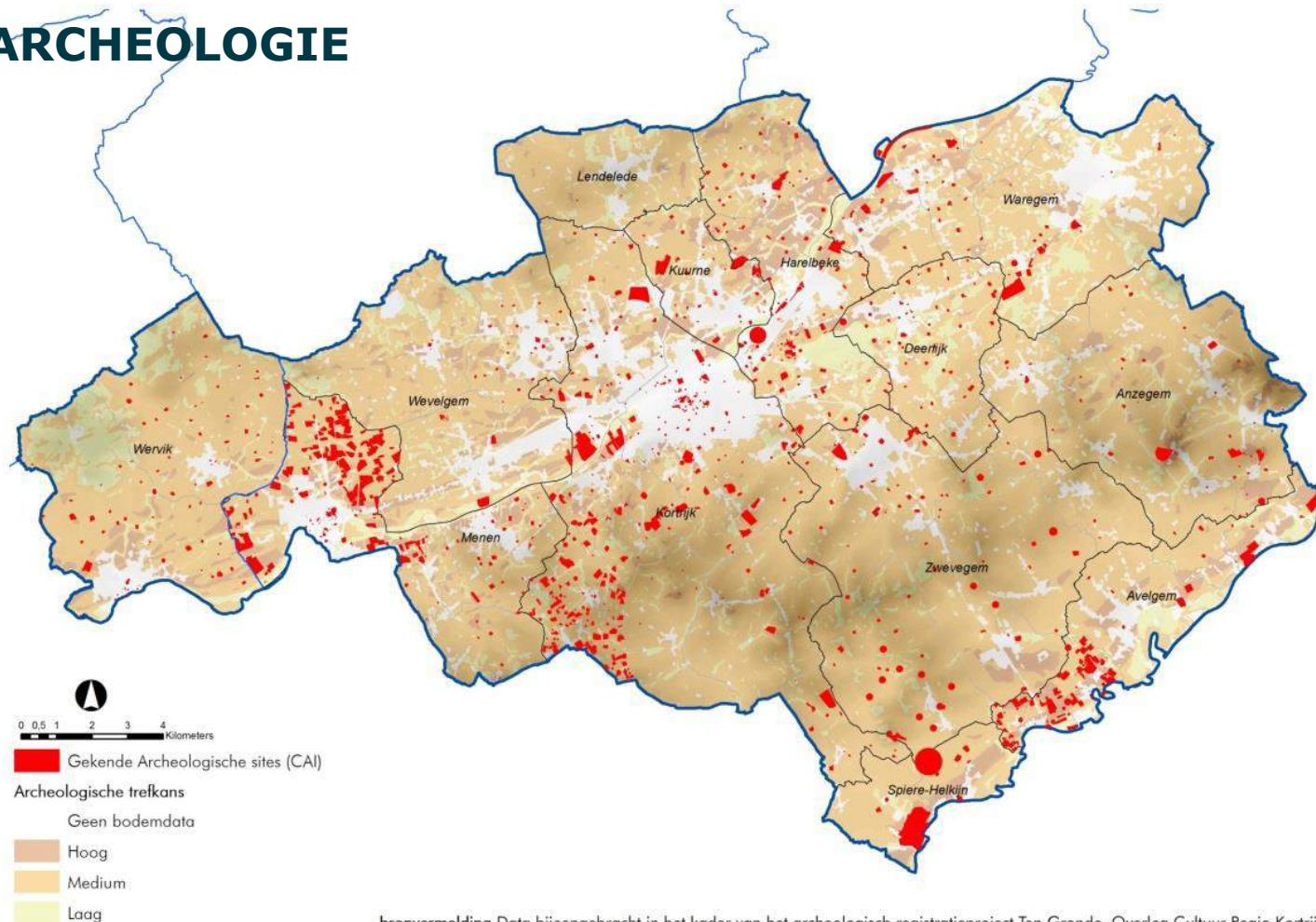
LANDSCHAP

11

OMGEVINGSANALYSE

ARCHEOLOGIE

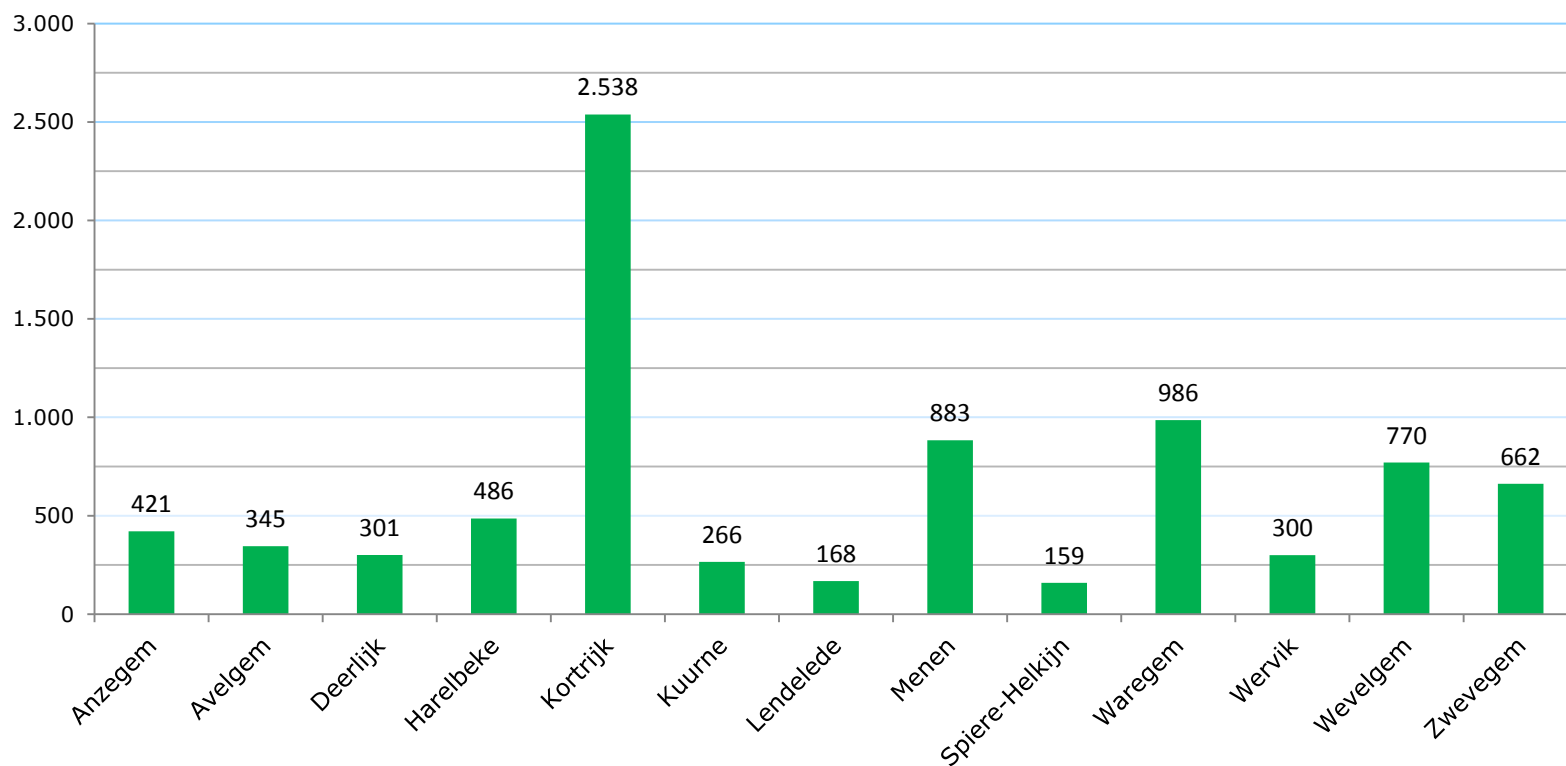

bronvermelding Data bijeengebracht in het kader van het archeologisch registratieproject Ten Gronde, Overleg Cultuur Regio Kortrijk

OMGEVINGSANALYSE

BOUWKUNDIG ERFGOED

**Aantal relict
op de inventaris**

OMGEVINGSANALYSE

LANDSCHAP

- Vijf grote landschapseenheden
- Beperkt aantal beschermde landschappen

OMGEVINGSANALYSE

SAMENVATTING: SWOT TABELLEN

Sterke punten	Kansen
<ul style="list-style-type: none">• Expertise in strategisch, geïntegreerd en integraal ruimtelijk beleid: van ontwerpfase tot uitvoering• Uitgebreide expertise in ontwikkelen van lokale en regionale beleidsinstrumenten• Kompaan en verlengstuk van lokale besturen• Streekgerichte organisatie met kennisoverdracht tussen de 13 aangesloten gemeentes• Innovatieve werking met mogelijkheden tot ruime kennis in digitale dienstverlening, participatieve trajecten• Uitgebreide mogelijkheid in ondersteuning lokale besturen tot erkenningsaanvraag als onroerenderfgoedgemeente	<ul style="list-style-type: none">• Intensifiëren samenwerking met zuidwest, partner in het culturele erfgoed en erfgoeddepot.
Zwakke punten	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none">• Expertise inzake archeologie verder uit te bouwen	<ul style="list-style-type: none">• Nog weinig gekend als erfgoedpartner in het middenveld en bij de bevolking.

MISSIE EN VISIE

MISSIE

Leiedal stimuleert een onroerend erfgoedreflex in de regio Zuid-West-Vlaanderen, van planning tot uitvoering, en doet dit in partnerschap met de lokale besturen, de bevolking en het middenveld.

VISIE

Leiedal werkt mee aan de vernieuwing van de regio Zuid-West-Vlaanderen tot een streek waar het aangenaam is om te wonen, te werken en te beleven. In die optiek gelooft ze in de kracht van het aanwezige onroerend erfgoed en ondersteunt de lokale besturen om hierin kwaliteitsvol te werk te gaan.

EXPERTISE

CREËREN VAN
DRAAGVLAK
EN KLANKBORD

ONTWIKKELEN VAN
BELEIDSINSTRUMENTEN

ONDERSTEUNING VAN DE LOKALE BESTUREN

Basisondersteuning

- Vlaamse middelen – basis + variabel bedrag:
jaarlijks geraamd op € 93.400

Projectmatige ondersteuning

- Betaalde opdrachten binnen de exclusiviteitenregeling

BASISONDERSTEUNING – ALGEMEEN

Aanspreekpunt en expertisecentrum voor lokale overheden

- Uitbouwen expertise: van projectwerk, over beleidsplannen onroerend erfgoed, tot erkenning als onroerenderfgoedgemeente
- Opvolgen van ontwikkelingen op hogere beleidsniveau's en terugkoppelen naar de regio: Samenkomst, Beleidsgroepen Ruimte en Leefomgeving, IGORO- Atrium

Aanspreekpunt en expertisecentrum voor lokaal erfgoedveld

- Organisatie van 1 erfgoedcafé en 1 erfgoedlabo voor de lokale erfgoedverenigingen
- Tweejaarlijkse coördinatie van het regionaal luik van Open Monumentendag

PROJECTMATIGE ONDERSTEUNING – ALGEMEEN

Opmaak van

- **Beleidsplannen** onroerend erfgoed
- **Erkenningsaanvragen** onroerenderfgoedgemeentes

BASISONDERSTEUNING – BOUWKUNDIG ERFGOED

- Ontwikkelen van een **regionale methodiek** om de inventaris bouwkundig erfgoed te waarderen en vertalen naar : actieplan bouwkundig erfgoed
- Ontwikkelen **geoloket** voor de stedenbouwkundige ambtenaren
- Aanleggen van een **pool** van architecten, restaurateurs, ontwikkelaars met erfgoedexpertise voor gemeentes

PROJECTMATIGE ONDERSTEUNING – BOUWKUNDIG ERFGOED

Opmaak van

- **Beheersplannen** beschermde monumenten
- **Actieplannen** onroerend erfgoed (= waardering van panden op de inventaris)
- **Herbestemmingsonderzoeken** van kerkelijk erfgoed

BEHEERSPLANNEN BESCHERMDE MONUMENTEN

BEHEERSPLANNEN BESCHERMDE MONUMENTEN

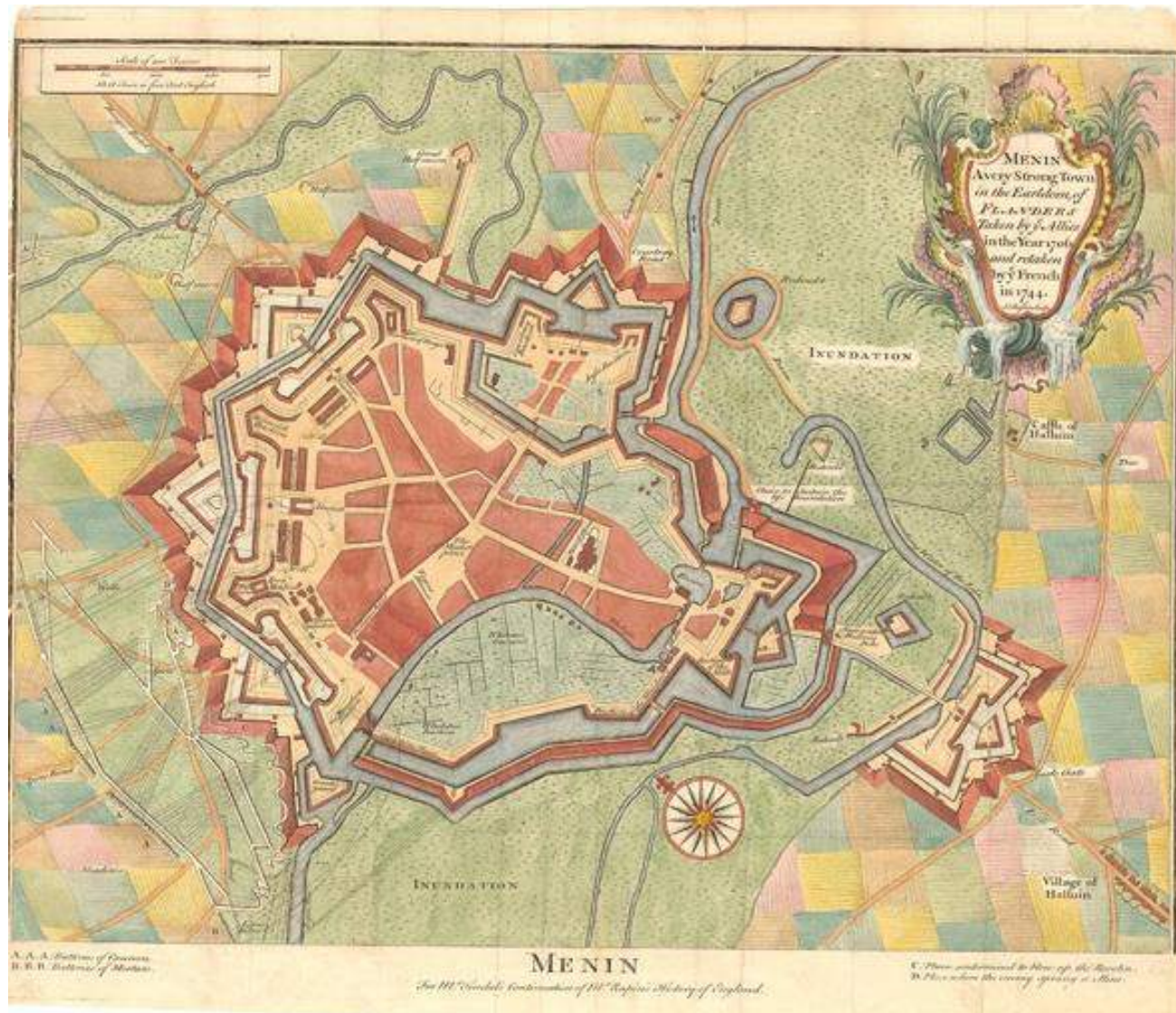
BEHEERSPLANNEN BESCHERMDE MONUMENTEN

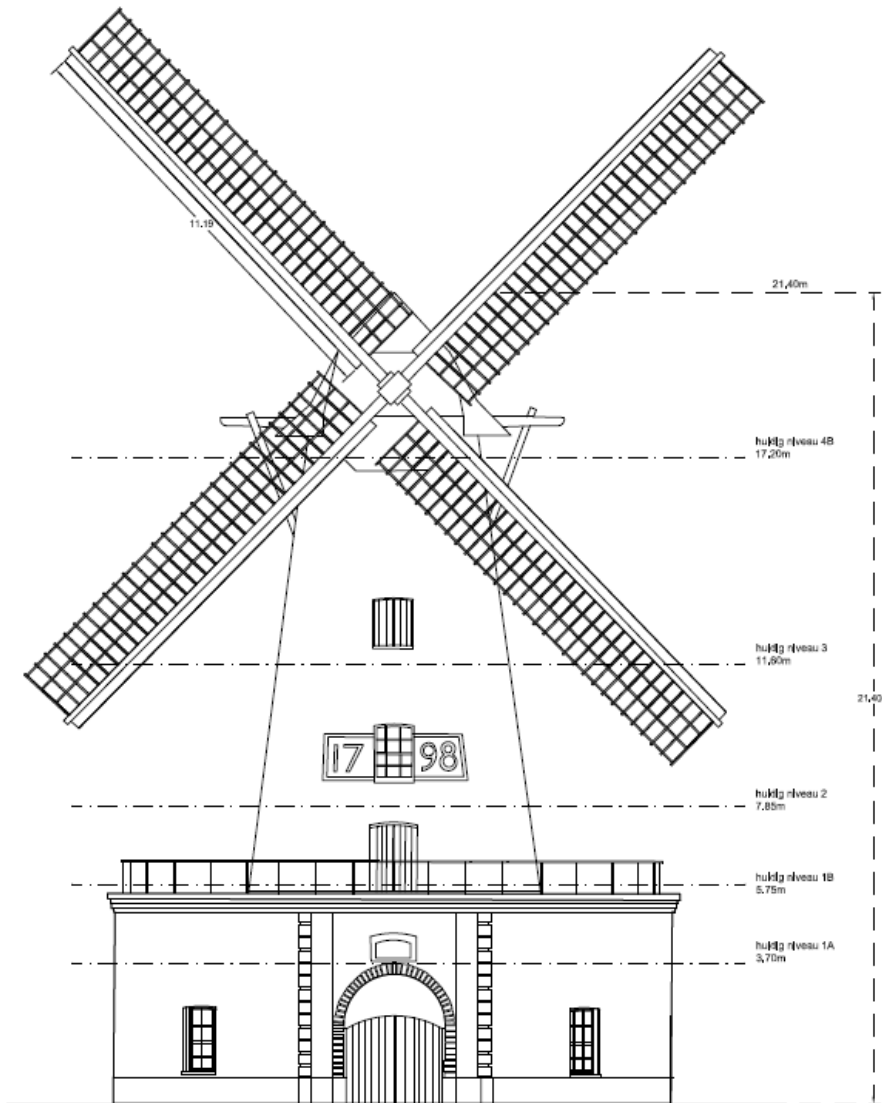
BEHEERSPLANNEN BESCHERMDE MONUMENTEN

BEHEERSPLANNEN BESCHERMDE MONUMENTEN

BEHEERSPLANNEN BESCHERMDE MONUMENTEN

plan met een overzicht van de elementen

5 kap of smeertzolder

4 hijs of lui zolder

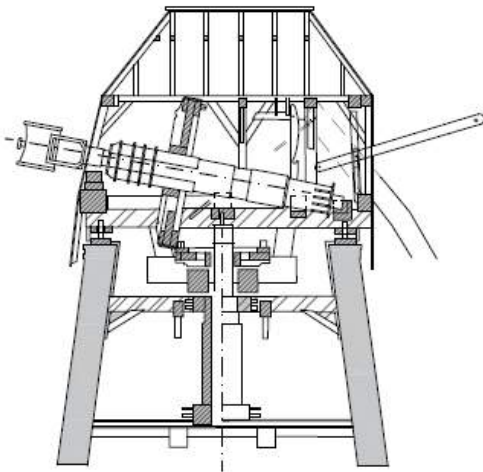
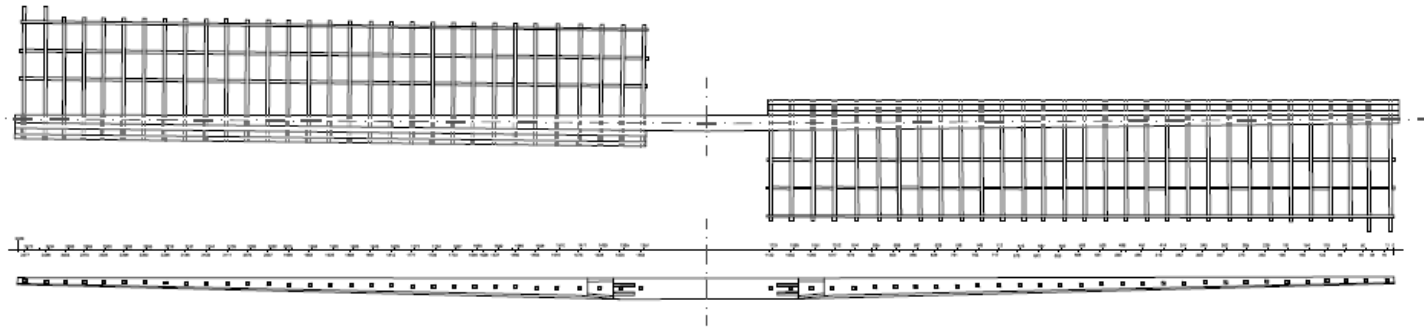
3 steenzolder

2 maalzolder

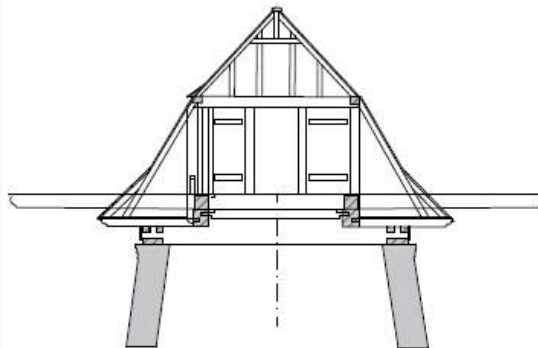
1 graanzolder

0 gaanderij

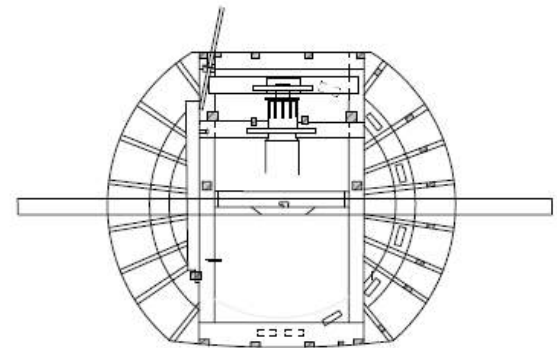
BEHEERSPLANNEN BESCHERMDE MONUMENTEN

Bovenstuk 1/100

Bovenstuk 1/100

Bovenstuk 1/100

BEHEERSPLANNEN BESCHERMDE MONUMENTEN

INVENTARIS: PANDEN MET CULTUURHISTORISCHE WAARDE

ACTIEPLAN BOUWKUNDIG ERFGOED

MIJN HUIS IS OPGENOMEN IN DE
**INVENTARIS VAN HET
ONROEREND ERFGOED**

ACTIEPLAN BOUWKUNDIG ERFGOED

- Bepalen van lokale accenten
- Waarderen van de inventaris onroerend erfgoed, rekening houden met
 - Gebouw
 - Nabuurschap
 - Omgeving
- Duidelijkheid voor burger
- Verbeterde dienstverlening aan het loket
- Opzetten van lokale dynamiek
- Inzetten van lokale expertise

ACTIEPLAN BOUWKUNDIG ERFGOED

LOCUSWAARDE

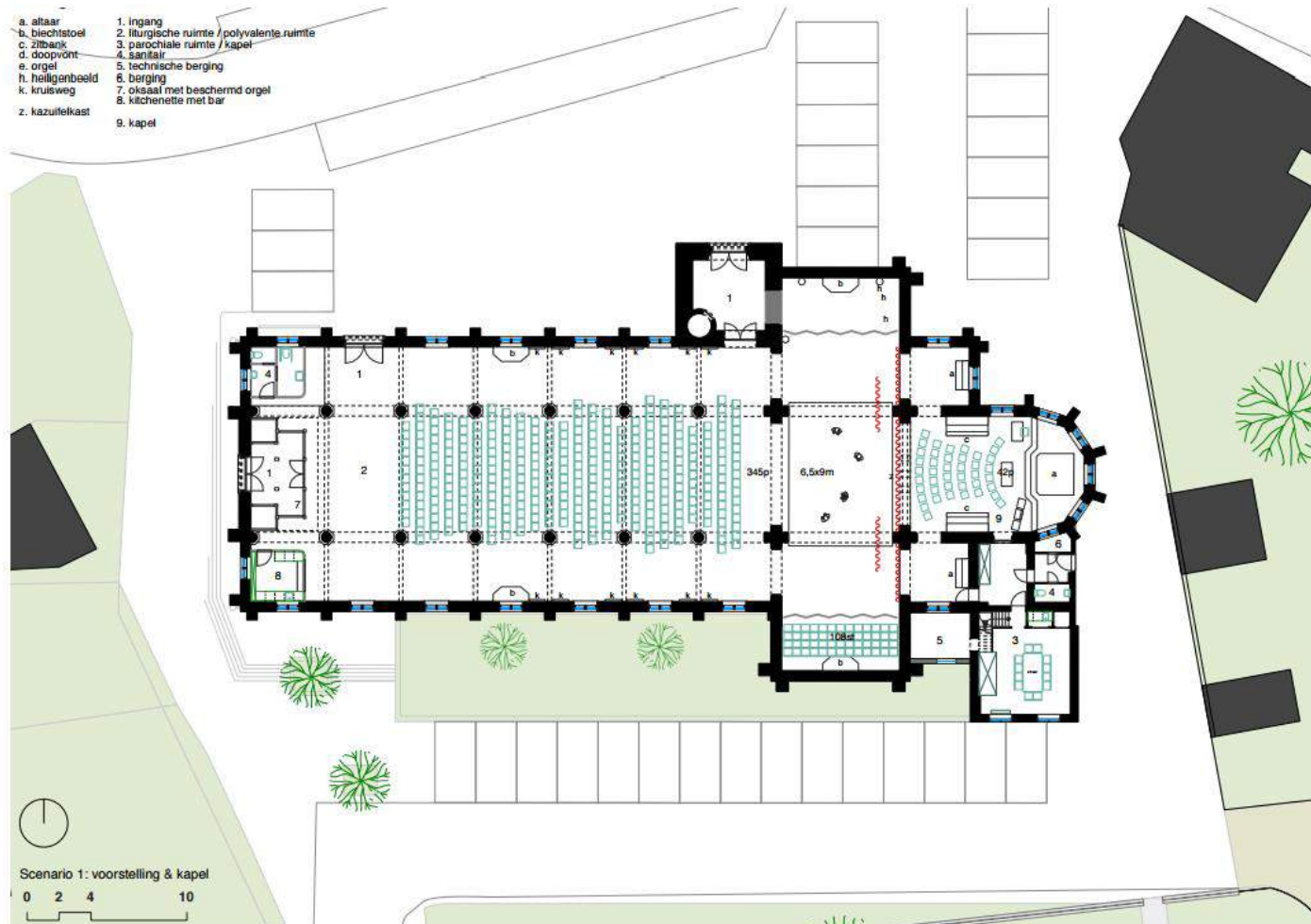
RUIMTELIJKE STRUCTUUR (ONTWIKKELINGSPROFIEL)				NABUURSCHAP (AHV TERREINBEZOEK)				GEBOUW (cfr. INVENTARIS ERFGOED)				
Onder- steunend	Hoek	Homo- geen geheel	Hetero- geen geheel	Schaal - verschil groter	Schaal- verschil kleiner	Naast inv OE/ monument	Interactie met publieke ruimte	Type	Zeld- zaam	Gevel	Bouw- fysisch	Interie ur

Bron: Methodiek ontwikkeld door Team Vlaams Bouwmeester, Ugent, Arch. De Smet-Vermeulen onder leiding van Filip Vanhaverbeke, i.o.v. de stad Oostende

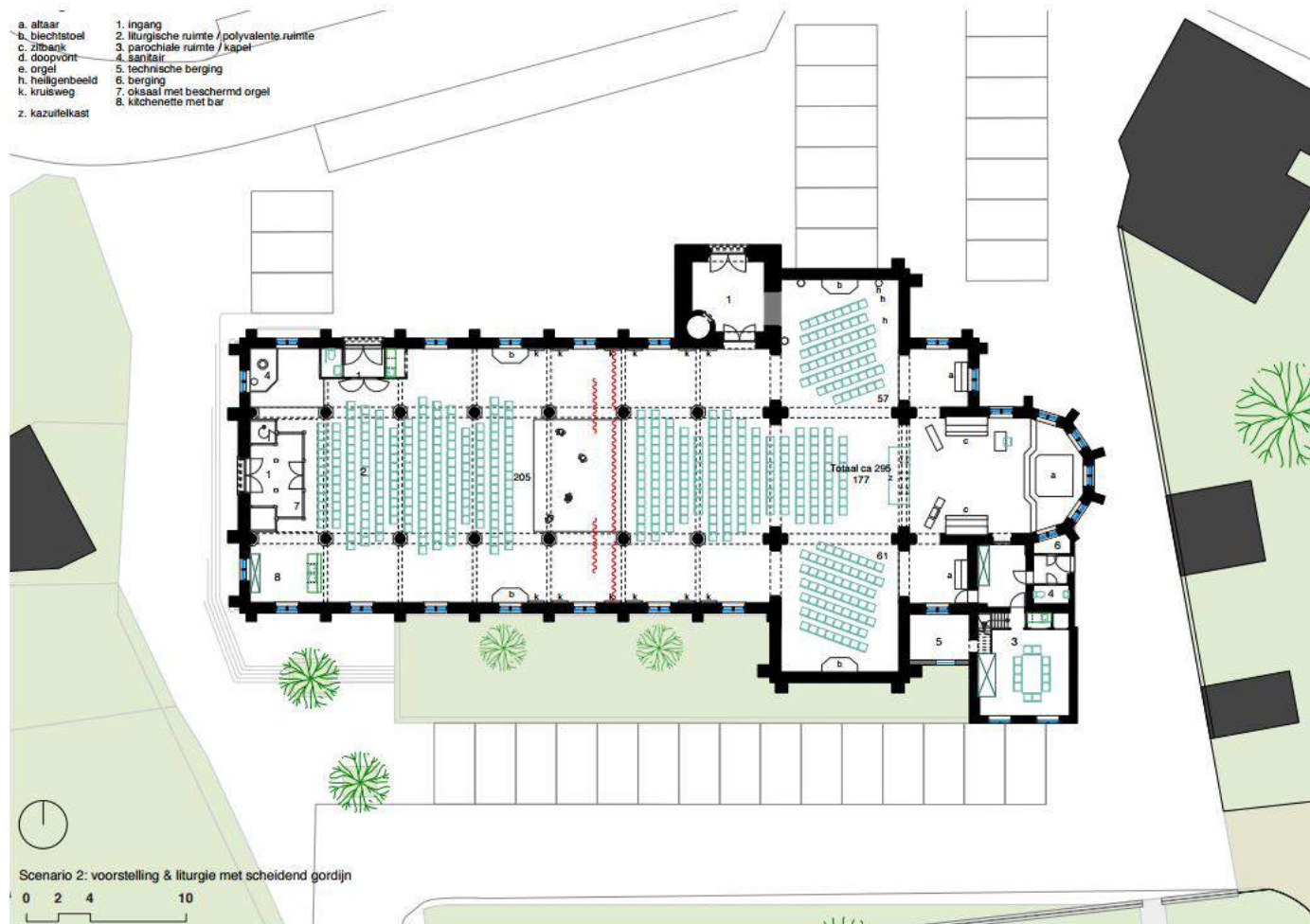
TOEKOMST VAN DE PAROCHIEKERKEN

TOEKOMST VAN DE PAROCHIEKERKEN

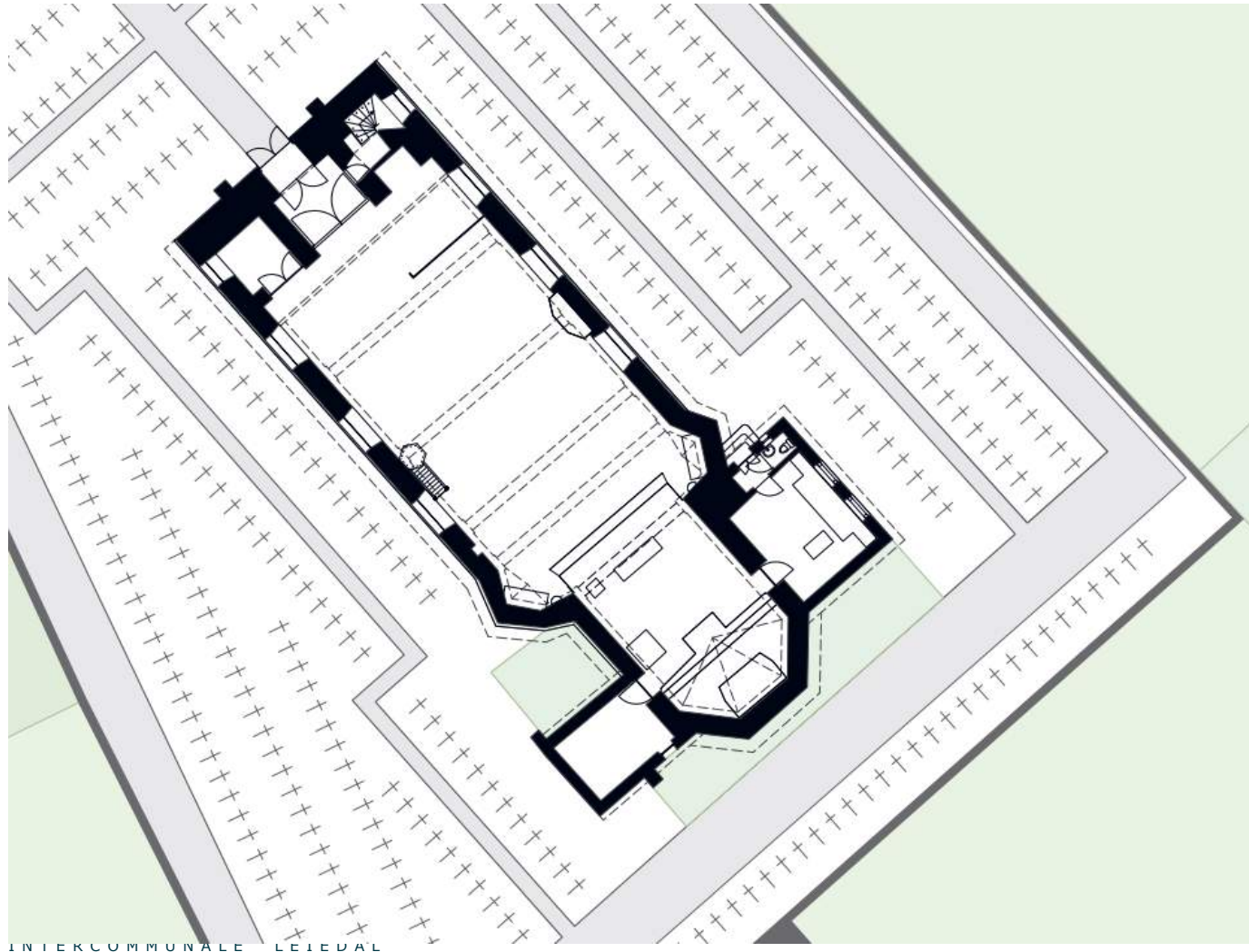
TOEKOMST VAN DE PAROCHIEKERKEN

TOEKOMST VAN DE PAROCHIEKERKEN

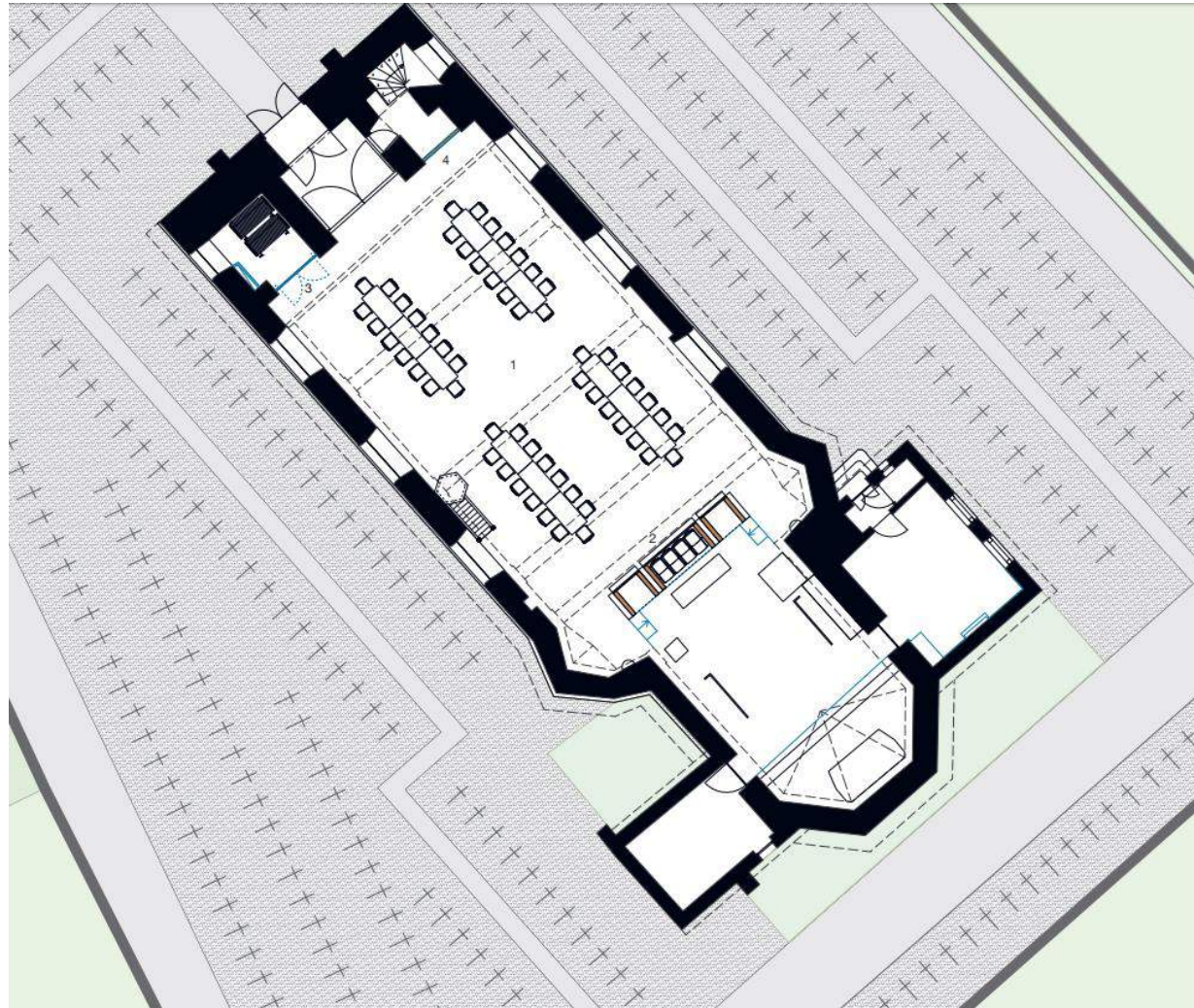

TOEKOMST VAN DE PAROCHIEKERKEN

bestaande toestand

TOEKOMST VAN DE PAROCHIEKERKEN

Scenario 2

De wanden scheiden het koor van het schip.

- 1_ 56 stoelen + 12 tafels
- 2_ 144 stoelen gestapeld
- 3_ nieuwe deur
- 4_ nieuwe wand of behoud bestaande deur.

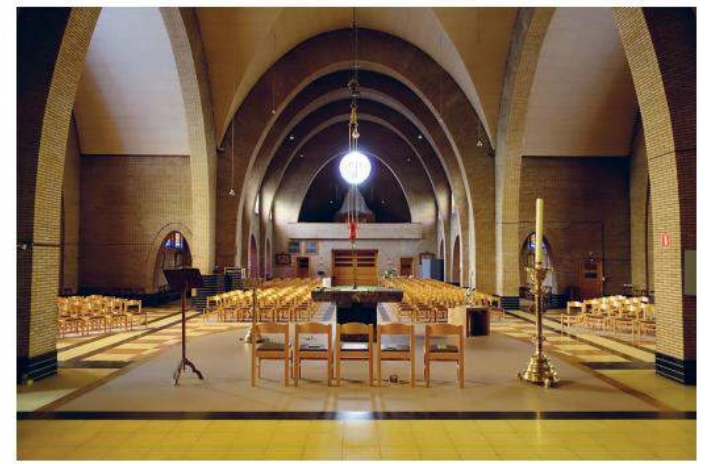
TOEKOMST VAN DE PAROCHIEKERKEN

1

2

1

3

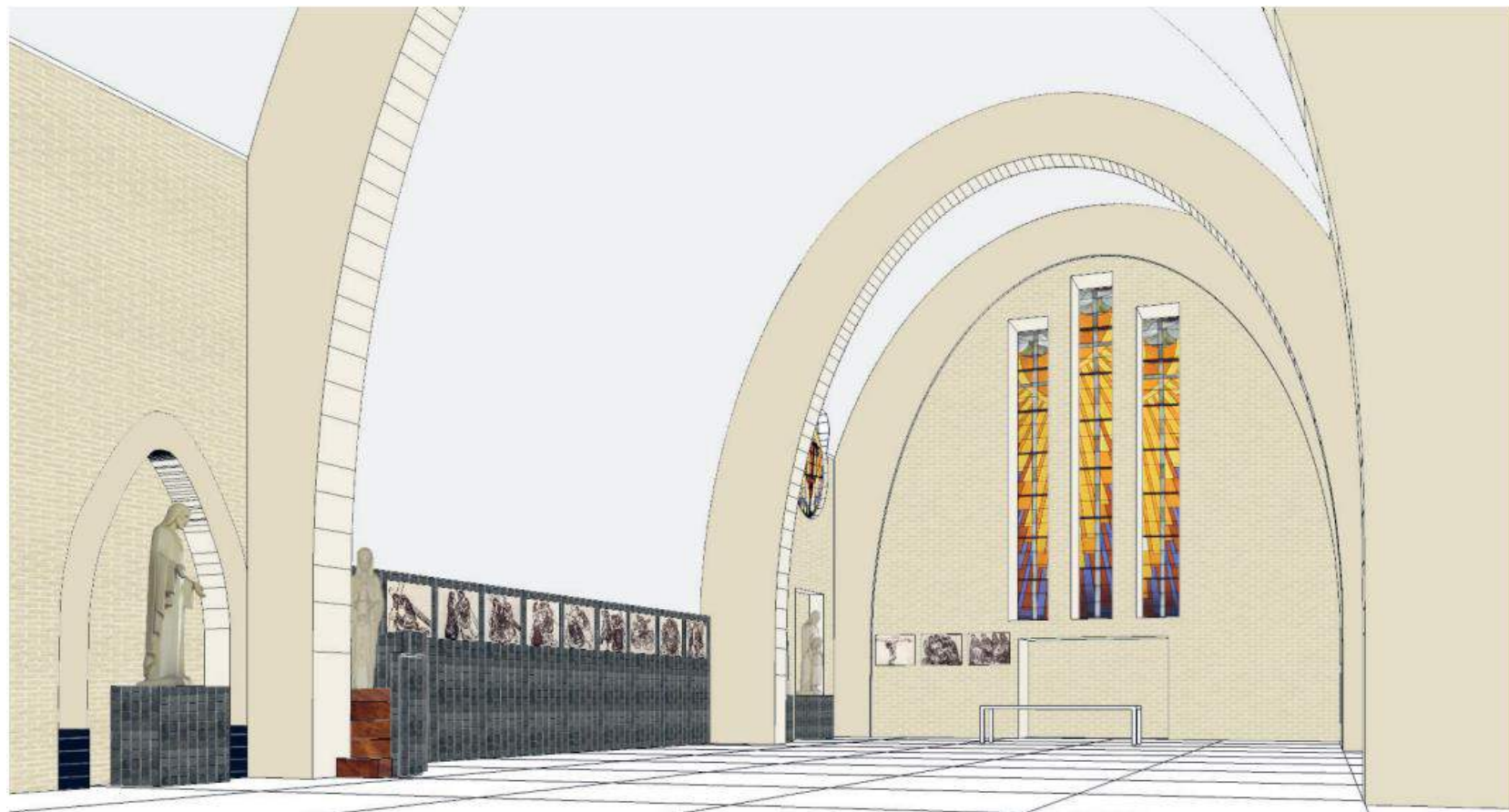

4

2

TOEKOMST VAN DE PAROCHIEKERKEN

BASISONDERSTEUNING – ARCHEOLOGIE

- Ontwikkelen van een **typebestekken** voor archeologienota's, archeologische vooronderzoeken, en archeologische onderzoeken.
- Geven van een **2nd opinion** aan lokale overheden
- Aanbieden **geoloket** voor ambtenaren met archeologische kaarten
- Lanceren van **onderzoeksvoorstellen** na opgravingen bij universiteiten

PROJECTMATIGE ONDERSTEUNING – ARCHEOLOGIE

Procesbegeleiding inzake archeologie bij grote ruimtelijke projecten

- Beoordelen van de archeologienota
- Bijsturen ontwerp of gefaseerde ontwikkeling
- Formuleren tegenvoorstellen vooronderzoek en onderzoek

BASISONDERSTEUNING – ERFGOEDLANDSCHAPPEN

- Adviseren en verdedigen van de belangen van lokale overheden bij opmaak **erfgoedrichtplannen**

AANSPREEKPUNT VOOR HET LOKALE ERFGOEDVELD

A young child with light blue eyes is smiling and looking directly at the camera. They are wearing a black leather helmet with a gold-colored metal face guard and a chainmail collar. A red tunic is visible underneath the armor. The background is a blurred green field. The right side of the image features a red and purple geometric design.

OPEN MONUMENTEND AG

WERKING BINNEN LEIEDAL

Organisatie

- Geen nieuwe structuur
- Integratie & zwaartepunt in het team Ruimte & Leefomgeving
- Aansturing via raad van bestuur Leiedal
- Thematische Beleidsgroepen Ruimte en Leefomgeving
- Ambtelijke werkgroepen
- Klankbord met middenveld via erfgoedcafés, erfgoedlabo's i.s.m. zuidwest

Type opdrachten

1. Basiswerking voor de 13 gemeentes
2. Projectwerk voor lokale besturen

WERKING BINNEN LEIEDAL

Meerjarenbegroting 2016-2017

Basisfinanciering voor de basiswerking

- Vlaamse subsidies : +/- €93.000
- Inbreng van de gemeentes

Financiering projectwerk door betaalde opdrachten

WERKING BINNEN LEIEDAL

Expertise Bouwkundig erfgoed

- Gespecialiseerde kennis bij aanspreekpunt IOED
- Basiskennis bij elke ontwerper
- In specifieke opdrachten: externe ondersteuning

Expertise Archeologie

- Intern: team ondernemen & ontwikkeling
- Ad hoc eerstelijnsadvies: zuidwest
- Pool van archeologen voor opmaak archeologienota's van eigen projecten en lokale besturen

Expertise Landschappelijk erfgoed

- Interne kennis

TERUGBLIK

- **Investeer voldoende in je voortraject**
 - Spreek voldoende breed schepenen, diensten binnen de gemeente aan
 - Door gemeentes samen te brengen, ontstaat interesse om te delen
- **Expertise van lokale besturen is zeer uiteenlopend**
 - Indien expertise aanwezig: vooral in bouwkundig erfgoed
- **Erfgoed = ~~(on)roerend~~-Erfgoed voor burger, middenveld, verenigingen**
 - Onroerend, roerend erfgoed niet van betekenis voor doelpubliek
 - Betrekken van culturele erfgoedpartner in publiekswerking, opzetten van regionale projecten en trajecten

TERUGBLIK

- **Intergemeentelijk samenwerken zorgt voor stroomversnelling en schaalsprong**
 - Eerste initiatieven van het IOED: opzetten van intergemeentelijke instrumenten
 - Gemeentes die twijfelen over erkenning als onroerenderfgoedgemeente zo overtuigen
- **Zet in op een geïntegreerde benadering**
 - Verrijken van bestaande initiatieven en structuren (beleidsgroepen, open monumentendag, ...)

VOLG ONS OOK OP

onroerendergoed@leiedal.be